

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

560

Vragen van het lid **Maij** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *overdrachten van vreemdelingen op grond van de Dublin-verordening* (ingezonden 5 november 2013).

Antwoord van Staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 19 november 2013)

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Bejaarde Iraakse vrouw in vreemdelingendetentie»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Welke criteria hanteert Nederland om te bepalen of een vreemdeling vanwege een humanitaire clausule in de Dublin-verordening niet overgedragen wordt aan een andere eerstverantwoordelijke lidstaat?

In welke mate speelt bij die beoordeling een rol dat de naaste familie van betrokkene in Nederland woont, en dat het oudere of kwetsbare vreemdelingen betreft, die wellicht ook in bepaalde mate afhankelijk zijn?

Antwoord 2 en 3

Zoals uw Kamer bekend is, acht ik het niet wenselijk om in de beantwoording van Kamervragen in te gaan op individuele aspecten van een zaak. Wel licht ik graag het relevante beleid toe.

Ter bepaling van de verantwoordelijke lidstaat bevat hoofdstuk III van de EU-Dublinverordening, nr. 343/2003, een lijst van hiërarchisch gerangschikte bindende criteria. De humanitaire clausule van de Verordening geeft de lidstaten de mogelijkheid om af te wijken van deze bindende verantwoordelijkheidscriteria om gezinsleden en andere afhankelijke familieleden bij een te brengen als dat nodig is om humanitaire redenen. Deze humanitaire clausule is vastgelegd in artikel 15 van de Verordening. Dit artikel bepaalt in het tweede lid dat wanneer de ene betrokkene afhankelijk is van de hulp van de andere wegens een zwangerschap, een pasgeboren kind, een ernstige ziekte,

¹ <http://weblogs.amnesty.nl/mensenrechtenvandaag/2013/10/28/bejaarde-iraakse-vrouw-in-vreemdelingendetentie-nog-steeds-geen-speciaal-beleid-voor-kwetsbare-mensen/>

een zware handicap of hoge leeftijd, de lidstaten er normaliter voor zorgen dat de asielzoeker kan blijven bij of wordt herenigd met een familielid dat zich op het grondgebied van een van de lidstaten bevindt, op voorwaarde dat er in het land van herkomst familiebanden bestonden.

Door de betrokken asielzoeker dient te worden aangetoond dat deze zich ten aanzien van het familielid in een situatie van afhankelijkheid bevindt wegens -bijvoorbeeld- een hoge leeftijd en dat deze voor hem kan zorgen. Hiertoe is in de Dublin Uitvoeringsverordening, nr. 1560/2003, opgenomen dat de beoogde situaties van afhankelijkheid zo veel mogelijk worden beoordeeld op grond van objectieve elementen, zoals medische attesten. Wanneer dergelijke elementen niet voorhanden zijn of niet kunnen worden overgelegd, kunnen de humanitaire redenen alleen worden geacht te zijn bewezen op grond van door de betrokken personen verstrekte overtuigende inlichtingen.

Vraag 4

In welke mate gaat de vergelijking op dat de overheid, net als bij alleenstaande minderjarige vreemdelingen, ook bij andere kwetsbare groepen, terughoudender zou kunnen zijn bij het kiezen voor een Dublin-overdracht, zeker als er in Nederland familie verblijft?

Antwoord 4

Deze vergelijking gaat niet op. In het arrest van 6 juni 2013 in zaaknummer C-648/11 heeft het EU-Hof van Justitie verklaard welke lidstaat ingevolge artikel 6 van de Dublinverordening primair verantwoordelijk is voor de behandeling van het asielverzoek van een alleenstaande minderjarige vreemdeling. Daarentegen ziet de toepassing van de humanitaire clausule op de kwestie of dient te worden afgezien van een overdracht aan de primair verantwoordelijke lidstaat.

Vraag 5

Wat zijn de belangrijkste ijkpunten van de jurisprudentie van het Hof van Justitie met betrekking tot het toepassen van de humanitaire clausule door de lidstaten?

Antwoord 5

In zijn arrest van 6 november 2012 in zaaknummer C-245/11 heeft het Hof van Justitie prejudiciële vragen beantwoord over artikel 15, tweede lid, Dublinverordening. Het Hof heeft toegelicht dat deze bepaling zowel ziet op de situatie dat de familieleden – tussen wie een afhankelijkheidsrelatie bestaat- op het grondgebied van verschillende lidstaten verblijven, als op de situatie dat dezen zich reeds op het grondgebied van een en dezelfde lidstaat bevinden en dus reeds herenigd zijn. Tevens heeft het Hof toegelicht dat artikel 15, tweede lid zowel ziet op de situatie dat de asielzoeker afhankelijk is van zijn gezins- of familieleden, als op de situatie dat juist het gezins- of familielid afhankelijk is van de asielzoeker. Voorts valt uit het arrest af te leiden dat wanneer in het land van herkomst familiebanden bestonden, moet worden nagegaan of de asielzoeker of de persoon die met de asielzoeker familiebanden heeft daadwerkelijk hulp nodig heeft en, in voorkomend geval, of diegene die de hulp moet verlenen daartoe in staat is. Ook heeft het Hof benadrukt dat wanneer zich een situatie van afhankelijkheid in de zin van artikel 15, lid 2 voordoet, op de betrokken lidstaat de verplichting rust om ervoor te zorgen dat de asielzoeker kan blijven bij het andere familielid. De lidstaat kan slechts afwijken van deze verplichting indien een dergelijke afwijking gerechtvaardigd is op grond van een uitzonderlijke situatie.

Vraag 6

Welke noodzaak bestaat er om kwetsbare vreemdelingen die opvang bij familie hebben en daarmee in beeld zijn van de overheid, desondanks te detineren als zij niet (volledig) bereid zijn mee te werken aan terugkeer?

Antwoord 6

Zonder in te gaan op de individuele zaak kan ik aangeven dat, in situaties waarin een vertrekplichtige vreemdeling niet werkt aan vertrek, deze als uiterste middel in vreemdelingenbewaring kan worden geplaatst. Er dient dan een reëel risico op onttrekking aan het toezicht en daadwerkelijk zicht op uitzetting te zijn. Bij het opleggen van toezichtmaatregelen is er bijzondere

aandacht voor kwetsbare personen, zoals vreemdelingen met psychische of medische problematiek. Voorafgaand aan de inbewaringstelling wordt altijd onderzocht of de toepassing van een lichtere maatregel mogelijk is. Het enkele feit dat een vreemdeling behoort tot een kwetsbare groep, betekent niet dat de vertrekplicht niet langer geldt of dat bewaring niet tot de mogelijkheden behoort, na afweging van lichtere toezichtmaatregelen. Gedurende de bewaring ontvangt de vreemdeling de zorg die deze naar het oordeel van de inrichtingsarts behoeft. Indien nodig kan een kwetsbare vreemdeling op de Extra Zorg Afdeling (EZA) worden geplaatst, waar extra begeleiding kan worden geboden.